

ORDIN ADMINISTRATIE PUBLICA 95/2006	<i>Vigoare</i>
Emitent: Agent. Nat. pt. Prot. Drept. Copilului Domenii: Dreptul copilului	M.O. 305/2006
Ordin pentru aprobarea Metodologiei de lucru privind colaborarea dintre directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului si serviciile publice de asistenta sociala/persoane cu atributii de asistenta sociala, in domeniul protectiei drepturilor copilului	

M.Of.nr. 305 din 5 aprilie 2006

Ordin nr. 95

pentru aprobarea Metodologiei de lucru privind colaborarea dintre directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului si serviciile publice de asistenta sociala/persoane cu atributii de asistenta sociala, in domeniul protectiei drepturilor copilului

In temeiul prevederilor Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 12/2001 privind infiintarea Autoritatii Nationale pentru Protectia Copilului si Adoptie, aprobata si modificata prin Legea nr. 252/2001, cu modificarile ulterioare, si ale art. 5 alin. (5) din Hotararea Guvernului nr. 1.432/2004 privind atributiile, organizarea si functionarea Autoritatii Nationale pentru Protectia Drepturilor Copilului,

secretarul de stat al Autoritatii Nationale pentru Protectia Copilului emite prezentul ordin.

Articol unic. - Se aproba Metodologia de lucru privind colaborarea dintre directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului si serviciile publice de asistenta sociala/persoane cu atributii de asistenta sociala, in domeniul protectiei drepturilor copilului, prevazuta in anexa care face parte integranta din prezentul ordin.

Secretarul de stat al Autoritatii Nationale pentru
Protectia Drepturilor Copilului,
Bogdan Adrian Panait

Bucuresti, 13 martie 2006.
Nr. 95.

ANEXA

METODOLOGIE DE LUCRU
privind colaborarea dintre directiile generale de asistenta sociala si
protectia copilului si serviciile publice de asistenta sociala/persoane
cu atributii de asistenta sociala, in domeniul protectiei
drepturilor copilului

Prezenta metodologie de lucru subliniaza si clarifica responsabilitatile ce revin Serviciului Public de Asistenta Sociala/persoanei cu atributii de asistenta sociala in domeniul protectiei drepturilor copilului conform legii 272/2004, dar ofera si sugestii cu privire la modalitatile concrete de punere in aplicare a legii. Metodologia prezinta de asemenea modul in care Consiliile Locale ar trebui sa colaboreze cu alte institutii a caror competenta este strans legata de a acestora.

Legea nr. 272/2004 ofera un cadru legal modern si cuprinzator in domeniul protectiei drepturilor copiilor, bazat pe conventiile internationale la care Romania este parte. Ea defineste drepturile copilului si identifica rolurile si responsabilitatile a numerosi actori, cum ar fi:

- a) Consiliile Judetene
- b) Directiile Generale de Asistenta Sociala si Protectia Copilului (DGASPC)
- c) Consiliile locale
- d) Serviciile Publice de Asistenta Sociala (SPAS)
- e) Institutiile din domeniul educatiei
- f) Institutiile din domeniul sanatatii
- g) Instante judecatoresti
- h) Politie
- i) Alte institutii/organizatii

Toți copiii (0-18 ani) beneficiaza de prevederile legii, care acopera toate aspectele juridice care afecteaza copiii si tinerii, inclusiv:

- a) Drepturile copilului
- b) Protectia speciala a copilului care este lipsit temporar sau definitiv de ingrijirea parintilor sai
- c) Protectia copilului refugiat si protectia copilului in caz de conflict armat
- d) Protectia copilului care a savarsit o fapta penala si nu raspunde penal
- e) Protectia copilului impotriva exploatarei
- f) Institutii si servicii cu atributii in protectia copilului
- g) Organisme private
- h) Licentierea si inspectia serviciilor de prevenire a separarii copilului de familia sa, precum si a celor de protectie speciala a copilului fost lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea parintilor sai
- i) Sursele de finantare ale sistemului de protectie a copilului

Implementarea legii (care a intrat in vigoare in ianuarie 2005) a fost insotita de:

- a) Publicarea unui ghid de buna practica - Drepturile Omului in Protectia Copilului
- b) Publicarea unui manual de implementare pentru legea 272/2004
- c) Campanii de informare pentru profesionistii care lucreaza cu copiii si factorii de decizie implicati.

Fundamentul legii 272/2004 il reprezinta faptul ca parintii sunt primii responsabili pentru cresterea, ingrijirea si dezvoltarea copilului. Mai mult, atunci cand intervin probleme, parintii sunt indreptatiti sa primeasca sprijinul de care au nevoie din partea comunitatii si al autoritatilor locale. Numai daca parintii si autoritatile locale nu isi pot indeplini obligatiile ce le revin fata de copii, intervine in mod complementar statul. Iar atunci cand o astfel de interventie este necesara, ea trebuie sa fie proportionala cu circumstantele situatiei copilului si sa urmeze procedurile descrise de lege.

MESAJ CHEIE

Legea 272/2004 constituie premisa schimbarii mentalitatii, a procedurilor si practicilor care trebuie acceptate si aplicate de toti cei care lucreaza cu copiii si familiile lor.

CONSILIILE LOCALE

Legea 272/2004, in special prin articolul 106, accentueaza rolul major al Consiliilor locale, prin Serviciile Publice de Asistenta Sociala (denumite in continuare SPAS)/persoanelor cu atributii de asistenta sociala in domeniul protectiei drepturilor copiilor aflati in aria lor teritoriala. Atributiile acestora sunt:

- a) monitorizeaza si analizeaza situatia copiilor din unitatea administrativ-teritoriala, precum si modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurand centralizarea si sintetizarea datelor si informatiilor relevante, realizeaza activitatea de prevenire a separarii copilului de familia sa;
- b) identifica si evalueaza situatiile care impun acordarea de servicii si/sau prestatii pentru prevenirea separarii copilului de familia sa;
- c) elaboreaza documentatia necesara pentru acordarea serviciilor si/sau prestatiilor si acorda aceste servicii si/sau prestatii, in conditiile legii;
- d) asigura consilierea si informarea familiilor cu copii in intretinere asupra drepturilor si obligatiilor acestora, asupra drepturilor copilului si asupra serviciilor disponibile pe plan local;
- e) asigura si urmaresc aplicarea masurilor de prevenire si combatere a consumului de alcool si droguri, de prevenire si combatere a violentei in familie, precum si a comportamentului delinquent;
- f) viziteaza periodic la domiciliu familiile si copiii care beneficiaza de servicii si prestatii;
- g) inaintea propuneri primarului, in cazul in care este necesara luarea unei masuri de protectie speciala, in conditiile legii;
- h) urmaresc evolutia dezvoltarii copilului si modul in care parintii acestuia isi exercita drepturile si isi indeplinesc obligatiile cu privire la copilul care a beneficiat de o masura de protectie speciala si a fost reintegrat in familia sa;
- i) colaboreaza cu directia generala de asistenta sociala si protectia copilului in domeniul protectiei copilului si transmit acesteia toate datele si informatiile solicitate din acest domeniu.

Dupa cum este prevazut in legea 272/2004 este clar ca responsabilitatea primara in ingrijirea copilului apartine parintilor sai, dar toti parintii au uneori nevoie de sprijin si ajutor. Recunoscand acest lucru, Consiliul local, impreuna cu alte institutii locale si cu profesionisti cum ar fi medicii, profesorii, preotii si politistii, trebuie sa actioneze pentru a crea cel mai bun mediu posibil in care parintii sa-si exercite rolul lor vital. De asemenea, Consiliul local trebuie sa fie gata sa ofere consiliere si asistenta suplimentara familiilor, atunci cand acestea au nevoie.

Conceptul fundamental al legii 272/2004 este acela ca toti copiii au drepturi. Legea expune in detaliu aceste drepturi si identifica profesiile si institutiile - inclusiv Consiliile Locale - care au responsabilitatea de a asigura respectarea tuturor drepturilor copiilor. Acestea sunt exprimate in legea 272/2004 dupa cum urmeaza:

- a) Copiii au dreptul la protectie si asistenta in realizarea si exercitarea deplina a drepturilor lor
- b) Copilul are dreptul la stabilirea si pastrarea identitatii sale.
- c) Copilul are dreptul de a-si pastra cetatenia, numele si relatiile de familie fara nici o ingerinta.
- d) Copilul are dreptul de a mentine relatii personale si contacte directe cu parintii, rudele, precum si cu alte persoane fata de care copilul a dezvoltat legaturi de atasament.

e) Copilul are dreptul de a-si cunoaste rudele si de a intretine relatii personale cu acestea, precum si cu alte persoane alaturi de care copilul s-a bucurat de viata de familie, in masura in care acest lucru nu contravine interesului sau superior.

f) Copilul care a fost separat de ambii parinti sau de unul dintre acestia printr-o masura dispusa in conditiile legii are dreptul de a mentine relatii personale si contacte directe cu ambii parinti, cu exceptia situatiei in care acest lucru contravine interesului superior al copilului.

g) Copilul are dreptul la protejarea imaginii sale publice si a vietii sale intime, private si familiale.

h) Copilul are dreptul la libertate de exprimare.

i) Copilul capabil de discernamant are dreptul de a-si exprima liber opinia asupra oricarei probleme care il priveste.

j) In orice procedura judiciara sau administrativa care il priveste copilul are dreptul de a fi ascultat.

k) Copilul are dreptul la libertate de gandire, de constiinta si de religie.

l) Copilul are dreptul la libera asociere in structuri formale si informale, precum si libertatea de intrunire pasnica.

m) Copilul apartinand unei minoritati nationale, etnice, religioase sau lingvistice are dreptul la viata culturala proprie, la declararea apartenentei sale etnice, religioase, la practicarea propriei sale religii, precum si la dreptul de a folosi limba proprie in comun cu alti membri ai comunitatii din care face parte.

n) Copilul are dreptul la respectarea personalitatii si individualitatii sale si nu poate fi supus pedepselor fizice sau altor tratamente umilitoare ori degradante.

o) Copilul are dreptul sa depuna singur plangeri referitoare la incalcarea drepturilor sale fundamentale.

p) Copilul are dreptul sa creasca alaturi de parintii sai.

Legea 272/2004 atribuie Consiliilor Locale o serie de responsabilitati specifice, incluzand:

1. Acordarea sistematica de servicii si prestatii, cu accent deosebit pe informarea corespunzatoare a parintilor, consilierea acestora, terapie sau mediere pentru a evita separarea copiilor de parintii sai sau abuzul asupra copiilor (Art. 34).

2. Depistarea precoce a situatiilor de risc care pot determina separarea copilului de parintii sai, precum si prevenirea comportamentelor abuzive ale parintilor si a violentei in familie (Art. 34).

3. Identificarea copiilor a caror dezvoltarea fizica, mentala, spirituala, morala sau sociala a copilului este primejduita si care necesita interventia DGASPC (Art. 36 (2)).

4. Cooperarea cu institutiile medicale, politia si alte autoritati in vederea realizarii demersurilor pentru inregistrarea nasterii copiilor parasiti in maternitate si a copiilor gasiti (Art. 11 si 12)

5. Informarea parintilor si copiilor in legatura cu drepturile pe care le au, precum si asupra modalitatii de acordare a drepturilor de asistenta sociala si de asigurari sociale (art. 45 (4)).

6. Urmarirea evolutiei dezvoltarii copilului, precum si modul in care parintii isi exercita drepturile si isi indeplinesc obligatiile cu privire la copilul reintegrat in familie. In acest scop, SPAS intocmeste rapoarte lunare pe o perioada de minimum 3 luni (art. 70).

7. Colaborarea cu inspectoratele scolare judetene si cu celelalte institutii publice competente in vederea reintegrarii scolare a copiilor care se sustrag procesului de invatamant, desfasurand munci cu nerespectarea legii. (art. 87 (3)).

8. Organizarea de servicii de zi, in mod autonom sau prin asociere, potrivit nevoilor identificate in comunitatea respectiva, pentru prevenirea separarii copilului de parintii sai (art. 111 (1)).

9. Infiintarea, organizarea si dezvoltarea de servicii de prevenire a separarii copilului de familia sa numai daca au obtinut licenta de functionare pentru serviciul respectiv, eliberata de Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului (art. 115 (1)).

Serviciile infiintate sunt inspectate periodic de catre reprezentanti ai Autoritatii Nationale pentru Protectia Drepturilor Copilului efectueaza inspectii periodice cu privire la modul in care autoritatile publice respecta standardele minime obligatorii (art. 116)

10. Acordarea de prestatii financiare exceptionale, in situatia in care familia care ingrijeste copilul se confrunta temporar cu probleme financiare determinate de o situatie exceptionala si care pune in pericol dezvoltarea armonioasa a copilului. Cuantumul maxim, precum si conditiile de acordare a prestatiilor financiare exceptionale se stabilesc printr-o hotarare a consiliului local. Prestatiile financiare exceptionale pot fi acordate si sub forma de prestatii in natura (art. 121 (1), 122 si 123).

11. Pastrarea destinatiei si structurii de personal a serviciilor de zi preluate (art. 139 (4)).

Acestea vor fi examinate mai in detaliu in cele ce urmeaza, cu privire la cine este responsabil pentru a face ce si cand.

Pentru a se putea bucura de drepturile prevazute de lege, copiii, ca si adultii cu care acestia intra in contact, trebuie sa cunoasca legea si drepturile prevazute de aceasta. Informarea populatiei si monitorizarea impactului legii este o sarcina majora, care depaseste sfera de actiune individuala a Consiliilor Locale, dar acestea si asistentii sociali de la nivel local au un rol major in acest domeniu. Consiliile Locale pot evalua daca un copil se bucura de drepturile prevazute in lege si daca adultii implicati sprijina copiii in spiritul legii. Unele dintre modalitatile prin care Consiliile Locale pot indeplini un astfel de rol includ:

- a) Elaborarea si distribuirea de materiale informative
- b) Organizarea unor evenimente pentru promovarea legii (seminarii, dezbateri, concursuri etc.)
- c) Organizarea de cursuri de formare pentru personalul propriu pentru a se asigura ca acestia cunosc drepturile copilului
- d) Monitorizarea modului de respectarea a drepturilor copiilor in scolile si unitatile medicale din unitatea lor administrativ teritoriala
- e) Sprijinirea copiilor in demersurile pe care le intreprind in vederea respectarii drepturilor lor

Legea 272/2004 atribuie Consiliului Local responsabilitatea primara in domeniul prevenirii. Aceasta inseamna ca activitatea Consiliilor locale trebuie sa se focalizeze pe lucrul individual cu familiile si comunitatea, in vederea identificarii solutiilor la problemele familiilor pentru a evita separarea copiilor de parintii lor. Consiliile Locale sunt bine plasate pentru a realiza aceasta activitate cu cunostintele lor privind circumstantele locale si abilitatea de a identifica solutii locale.

In indeplinirea responsabilitatilor lor, Consiliile Locale vor trebui sa actioneze pe doua nivele:

- a) Individual cu copiii si familiile: prin asistentii sociali care identifica, efectueaza evaluari, ofera consiliere si elaboreaza planuri de servicii
- b) In comunitate prin Consiliu, sustinut de structura sa comunitara consultativa, utilizand resursele comunitatii

Importanta implicarii comunitatii

Comunitatile sunt de obicei definite de membrii comunitatii care impartasesc o combinatie de elemente ca pozitie geografica, preocupari comune sau credinta in anumite idei (valori, idealuri comune).

Copiii si familiile traiesc in comunitati si primesc, de cele mai multe ori, sprijinul si asistenta de care au nevoie de reseaua lor locala formata din:

- a) prieteni, vecini
- b) rude
- c) preot
- d) servicii generale (asistent medical/medic de familie, asistent familial, mediator scolar/sanitar, asistent social, politist, profesor/diriginte/director scoala).

Uneori inasa, aceste retele nu pot indeplini pe de-a-ntregul nevoile familiei. Aceasta poate fi datorata unor factori ca:

- a) Familia nu are o retea complet functionala
- b) Resursele comunitatii sunt subdezvoltate
- c) Problemele familiei depasesc sfera resurselor retelei sale
- d) Reteaua respinge familia, dintr-un anumit motiv, sau invers

In aceste circumstante familiile si comunitatile au nevoie de ajutor suplimentar si este responsabilitatea Consiliului Local sa ofere acest ajutor sau sa implice alte servicii care o pot face.

MESAJ CHEIE

Ajutorarea familiilor din localitate este o sarcina importanta pentru Consiliile Locale. Acestea trebuie sa intreprinda toate demersurile posibile pentru a se asigura ca sunt bine informate cu privire la problemele existente si ca acorda prioritate politica si financiara copiilor si familiilor acestora.

DIRECTIILE GENERALE DE ASISTENTA SOCIALA SI PROTECTIA COPILULUI (DGASPC)

Consiliile Locale nu lucreaza singure cu copiii si familiile. DGASPC-urile au de asemenea responsabilitati, in special in cazurile de abuz, neglijare sau exploatare sau atunci cand copiii au nevoie de protectie in afara familiei. Aceste responsabilitati sunt complementare si le completeaza pe cele ale Consiliilor Locale. Din acest motiv este esential ca DGASPC-urile si Consiliile Locale sa aiba o stransa colaborare.

Exista multe modalitati prin care se poate dezvolta si mentine o astfel de relatie de colaborare.

Acest lucru este analizat mai departe in sectiunea privind colaborarea.

Conform Legii nr. 272/2004, atributiile DGASPC in domeniul protectiei drepturilor copilului sunt:

1. Semneaza impreuna cu reprezentantul politiei si al maternitatii, procesul verbal in baza caruia se va stabili masura plasamentului in regim de urgenta pentru copil, in urma sesizarii primite din partea unitatii sanitare referitor la parasirea unui copil in maternitate (art. 11 (2)).

2. Asigura consilierea si sprijinirea mamelor in vederea realizarii demersurilor legate de intocmirea actului de nastere (art. 11 (4)).

3. Transmite SPAS in a carei raza administrativ-teritoriala s-a produs nasterea, dosarul cuprinzand certificatul medical constatator al nasterii, procesul verbal, dispozitia de plasament in regim de urgenta si raspunsul politiei cu rezultatul verificarilor; daca mama nu a fost identificata (art. 11 (5)).

4. Sesizeaza instanta judecatoreasca pentru decaderea totala sau partiala, a parintilor sau a unuia dintre ei din exercitiul drepturilor parintesti, in situatia de abuz sau neglijare grava, (art. 36 (3))

5. Ia toate masurile necesare astfel incat parintii decazuti din drepturile parintesti, precum si cei carora le-a fost limitat exercitiul anumitor drepturi sa beneficieze de asistenta specializata pentru cresterea

capacitatii acestora de a se ocupa de copii, in vederea redobandirii exercitiului drepturilor parintesti (art. 37 (1)).

6. Evalueaza persoana fizica sau familia care urmeaza a fi tutore cu privire la garantiile morale si conditiile materiale pe care trebuie sa le indeplineasca pentru a primi un copil in ingrijire, acordandu-se prioritate membrilor familiei extinse a copilului (art. 41 (2)).

7. Intocmirea planului individualizat de protectie imediat dupa primirea cererii de instituire a unei masuri de protectie speciala sau imediat dupa ce directorul DGASPC a dispus plasamentul in regim de urgenta (art. 54 (1)).

8. Evalueaza persoana sau familia care primeste un copil in plasament cu privire la garantiile morale si conditiile materiale pe care trebuie sa le indeplineasca pentru a primi un copil in plasament (art. 58 (2)).

9. Solicita instantei stabilirea masurii plasamentului in situatia in care nu exista acordul parintilor (art. 61 (2)).

10. Sesizeaza instanta judecatoreasca in termen de 48 ore de la data la care a fost dispus plasamentul in regim de urgenta (art. 66 (1)).

11. Verifica trimestrial imprejurarile care au stat la baza stabilirii masurilor de protectie speciala si sesizeaza comisia/instanta in vederea modificarii sau, dupa caz a incetarii masurii in cazul in care imprejurarile s-au modificat (art. 68 (1) si (2)).

12. Urmareste modul in care sunt puse in aplicare masurile de protectie speciala, dezvoltarea si ingrijirea copilului pe perioada aplicarii masurii (art. 69 (1)).

13. Verifica si solutioneaza toate sesizarile privind cazurile de abuz si neglijare, inclusiv cele venite din partea asistentilor familiali (art. 92 (a)).

14. Asigura prestarea serviciilor specializate pentru nevoile copiilor victime ale abuzului sau neglijarii si ale familiilor acestora (art. 92 (b)).

15. Colaboreaza cu reprezentantii persoanelor juridice, precum si persoanele fizice care au in ingrijire sau asigura protectia unui copil in scopul oferirii informatiilor necesare pentru solutionarea sesizarilor (art. 94 (1)).

16. Sesizeaza instanta judecatoreasca pentru a decide cu privire la: inlocuirea plasamentului in regim de urgenta cu masura plasamentului, decaderea totala sau partiala din exercitiul drepturilor parintesti, precum si cu privire la exercitarea drepturilor parintesti, in termen de 48 de ore de la data executarii ordonantei presedintiale prin care s-a dispus plasamentul in regim de urgenta (art. 94 (4)).

17. Intocmeste si prezinta instantei raportul referitor la copil, in toate cauzele care privesc aplicarea legii, care va cuprinde date privind: personalitatea, starea fizica si mentala a copilului, antecedentele sociomedicale si educationale ale copilului; conditiile in care copilul a fost crescut si in care a trait, propuneri privind persoana, familia sau serviciul de tip rezidential in care ar putea fi plasat copilul, orice alte date referitoare la cresterea si educarea copilului, care pot servi solutionarii cauzei (art. 130 (1)).

Atributiile DGASPC in domeniul protectiei copilului sunt (H.G. nr. 1.434/2004):

1. intocmeste raportul de evaluare initiala a copilului si familiei acestuia si propune stabilirea unei masuri de protectie speciala;

2. monitorizeaza trimestrial aplicarea hotararilor de instituire a masurilor de protectie speciala a copilului;

3. identifica si evalueaza familiile sau persoanele care pot lua in plasament copilul;

4. monitorizeaza familiile si persoanele care au primit in plasament copii, pe toata durata acestei masuri;

5. identifica, evalueaza si pregateste persoane care pot deveni asistenti maternali profesionisti, in conditiile legii; incheie contracte individuale de munca si asigura formarea continua de asistenti maternali profesionisti atestati; evalueaza si monitorizeaza activitatea acestora;
6. acorda asistenta si sprijin parintilor copilului separat de familie, in vederea reintegrarii in mediul sau familial;
7. reevalueaza, cel putin o data la 3 luni si ori de cate ori este cazul, imprejurarile care au stat la baza stabilirii masurilor de protectie speciala si propune, dupa caz, mentinerea, modificarea sau incetarea acestora;
8. indeplineste demersurile vizand deschiderea procedurii adoptiei interne pentru copiii aflati in evidenta sa;
9. identifica familiile sau persoanele cu domiciliul in Romania care doresc sa adopte copii; evalueaza conditiile materiale si garantiile morale pe care acestea le prezinta si elibereaza atestatul de familie sau de persoana apta sa adopte copii;
10. monitorizeaza evolutia copiilor adoptati, precum si a relatiilor dintre acestia si parintii lor adoptivi; sprijina parintii adoptivi ai copilului in indeplinirea obligatiei de a-l informa pe acesta ca este adoptat, de indata ce varsta si gradul de maturitate ale copilului o permit;
11. coordoneaza si sprijina activitatea autoritatilor administratiei publice locale din judet in domeniul asistentei sociale si protectiei copilului;
12. coordoneaza metodologic activitatea de prevenire a separarii copilului de parintii sai, desfasurata la nivelul serviciilor publice de asistenta sociala;
13. acorda asistenta tehnica necesara pentru crearea si formarea structurilor comunitare consultative ca forma de sprijin in activitatea de asistenta sociala si protectia copilului;
14. evalueaza si pregateste persoane, identificate de serviciul public local de asistenta sociala, care pot deveni asistenti personali ai persoanei cu handicap, si supravegheaza activitatea acestor asistenti;
15. colaboreaza cu organizatiile neguvernamentale care desfasoara activitati in domeniul asistentei sociale si protectiei copilului sau cu agenti economici prin incheierea de conventii de colaborare cu acestia;
16. dezvolta parteneriate si colaboreaza cu organizatii neguvernamentale si cu alti reprezentanti ai societatii civile in vederea acordarii si diversificarii serviciilor sociale si a serviciilor pentru protectia copilului, in functie de nevoile comunitatii locale;
17. colaboreaza pe baza de protocoale sau conventii cu celelalte directii generale, precum si cu alte institutii publice din unitatea administrativ-teritoriala, in vederea indeplinirii atributiilor ce ii revin, conform legii;
18. asigura la cerere consultanta de specialitate gratuita privind acordarea serviciilor, masurilor si prestatiilor de asistenta sociala si protectia copilului; colaboreaza cu alte institutii responsabile pentru a facilita accesul persoanelor la aceste drepturi;
19. propune consiliului judetean, respectiv consiliului local al sectorului municipiului Bucuresti, infiintarea, finantarea, respectiv cofinantarea institutiilor publice de asistenta sociala, precum si a serviciilor pentru protectia copilului;
20. prezinta anual sau la solicitarea consiliului judetean, respectiv a consiliului local al sectorului municipiului Bucuresti, rapoarte de evaluare a activitatilor desfasurate;
21. asigura acordarea si plata drepturilor cuvenite, potrivit legii, persoanelor cu handicap;
22. sprijina si dezvolta un sistem de informare si de consultanta accesibil persoanelor singure, persoanelor varstnice, persoanelor cu handicap si oricaror persoane aflate in nevoie, precum si familiilor acestora, in

vederea exercitarii tuturor drepturilor prevazute de actele normative in vigoare;

23. actioneaza pentru promovarea alternativelor de tip familial la protectia institutionalizata a persoanelor in nevoie, inclusiv ingrijirea la domiciliu;

24. organizeaza activitatea de selectare si angajare a personalului din aparatul propriu si institutiile/serviciile din subordine, de evaluare periodica si de formare continua a acestuia;

25. asigura serviciile administrative si de secretariat ale comisiei pentru protectia copilului, respectiv ale comisiei de expertiza medicala a persoanelor adulte cu handicap.

MESAJ CHEIE

DGASPC-urile sunt parteneri cheie pentru Consiliile Locale in satisfacerea nevoilor copiilor si familiilor acestora.

ASISTENTII SOCIALI DE LA NIVEL LOCAL

Legea nr. 705/2001 privind sistemul national de asistenta sociala cere Consiliilor Locale sa angajeze specialisti cu diverse calificari, care au competente, responsabilitati si atributii specifice domeniului de activitate.

Exista mai multe directii in care trebuie sa se implice asistentii sociali de la nivel local:

- a) Munca individuala cu copiii si familiile lor
 - Identificare
 - Evaluare
 - Consiliere
 - Planificare de servicii
 - Oferire de servicii/identificarea furnizorilor de servicii
- b) Dezvoltarea comunitatii
 - Intelegerea nevoilor comunitatii
 - Mobilizarea resurselor comunitatii
 - Legatura cu comunitatea
- c) Legatura cu DGASPC

Cazurile pot fi preluate de catre Consiliul Local din diverse surse (a se vedea Art. 4 din Ordinul 80/2004), incluzand:

- a) La sesizarea copilului sau a familiei/reprezentantilor legali ai copilului
- b) La sesizarea altor specialisti sau institutii/organizatii care interactioneaza cu copilul.

Toate cererile si sesizarile trebuie tratate cu seriozitate si analizate pentru a se putea evalua gradul de risc. Chiar daca majoritatea situatiilor contin unele elemente de risc, cele care implica abuzul asupra copiilor sau separarea copilului de parintii sai TREBUIE sa fie analizate cu prioritate.

Ceea ce asistentii sociali de la nivel local pot sau trebuie sa faca depinde de natura cererii, resursele locale de personal si abilitatile personalului. Asistentul social trebuie sa raspunda cu prioritate la cererile de ajutor material adresate Consiliului Local de catre copii, familiile acestora si alti factori interesati. Punctul de pornire pentru munca lor cu copiii si familiile acestora este evaluarea pentru a sti daca este necesar un plan de servicii.

MESAJ CHEIE

Asistentii sociali de la nivel local joaca un rol vital in asigurarea indeplinirii de catre consiliile locale a responsabilitatilor lor fata de copii si familiile acestora. Consiliile Locale au responsabilitatea de a sprijini activitatea asistentilor lor sociali.

PLANIFICAREA SERVICIILOR

Articolul 34 din Legea nr. 272/2004 stabileste responsabilitatea serviciului public de asistenta sociala de a lua toate masurile necesare pentru a identifica din timp situatiile de risc, care ar putea conduce la separarea copilului de parintii sai, precum si pentru prevenirea comportamentelor abuzive ale parintilor si a violentei in familie.

Mai departe articolul 34 pune in evidenta faptul ca orice separare a unui copil de parintii sai (precum si orice restrangere in exercitarea drepturilor parintesti) trebuie sa fie precedata de acordarea sistematica a serviciilor si prestatiilor prevazute de lege, cu un accent deosebit pus pe informarea corespunzatoare a parintilor, consilierea acestora, terapie sau mediere, acordate in baza unui plan de servicii.

Un plan de servicii este o descriere a serviciilor care ar trebui sa fie oferite pentru a raspunde nevoilor identificate ale copilului si familiei lui, precizand ce tip de servicii/prestatii se va oferi, cine va oferi serviciile si intervalul de timp aplicabil. In acelasi timp planificarea serviciilor este un proces activ care implica o serie de faze:

- a. Evaluarea nevoilor copilului si familiei
- b. Analiza si negocierea cu serviciile/resursele locale disponibile pentru sustinerea copilului si a familiei
- c. Elaborarea, implementarea si monitorizarea planului de servicii

Cand trebuie pregatit un plan de servicii?

Un plan de servicii este necesar ori de cate ori evaluarea asistentului social indica existenta unei situatii de risc social pentru un copil. Acest lucru este definit in legea nr. 272/2004 si Ordinul nr. 80/2004 al Secretarului de Stat al Autoritatii Nationale pentru Protectia Copilului si Adoptie privind aprobarea normelor metodologice pentru stabilirea planului de servicii si a normelor metodologice pentru stabilirea planului individual de protectie dupa cum urmeaza:

- a) pentru prevenirea separarii copilului de parintii sai, inclusiv prevenirea abuzului, neglijarii si exploatarei copilului, a exploatarei economice si traficului cu copii;
- b) pentru prevenirea separarii copilului de parintii sai in situatii de abuz, neglijare sau exploatare a copilului, inclusiv de exploatare economica si trafic cu copii;
- c) pentru prevenirea separarii copilului cu dizabilitati de parintii sai, in cazul in care acestia se adreseaza comisiei pentru protectia copilului pentru incadrarea copilului intr-un grad de handicap si orientare scolara/profesionala;
- d) pentru mentinerea legaturilor familiale dupa reintegrarea copilului in familie.

Asistentii sociali de la nivel local primesc multe solicitari si sesizari care nu indeplinesc aceste criterii. In aceste situatii, daca serviciile publice de asistenta sociala pot satisface nevoile copilului si ale familiei lui nu este necesara intocmirea unui plan de servicii, dar consilierea si asistenta trebuie oferite copilului si familiei. Daca este identificata o situatie de risc social atunci trebuie intocmit un plan de servicii.

Exemplu

O familie se confrunta cu probleme financiare majore, dar membrii familiei au relatii bune, sunt bine sustinuti de familia extinsa si sunt eligibili pentru a beneficia de prestatii acordate din partea consiliului local. Ei sunt complet devotati ingrijirii copiilor lor = Nu este necesar un plan de servicii.

O familie se confrunta cu probleme financiare majore. Copiii au o stare de sanatate precara si familia este dezorganizata. In consecinta exista un

pericol de destramare a familiei si de separare a copiilor de parintii sai. = Este necesar un plan de servicii.

MESAJ CHEIE

Un plan de servicii trebuie completat ori de cate ori este identificata o situatie de risc social pentru un copil, care ar putea duce la o posibila separare a copilului de familia sa.

Primul pas in confirmarea existentei unei situatii de risc este realizarea unei evaluari.

Evaluare

Atunci cand asistentul social de la nivel local primeste o sesizare din partea altor institutii, a membrilor comunitatii, a familiei sau a copiilor insisi, trebuie sa intreprinda o evaluare detaliata pentru a identifica natura nevoilor si ce actiuni/masuri sunt necesare pentru a rezolva dificultatile identificate pentru a sprijini familia. Actiunile trebuie sa fie documentate prin analizarea informatiilor stranse pe baza evaluarii. Actiunile sau masurile propuse trebuie sa conduca la obiective care servesc interesul superior al copilului. Evaluarea poate fi un proces continuu prin care se pot aduna informatii suplimentare atunci cand acestea devin disponibile si poate fi folosita de asemenea pentru verificarea sau validarea informatiilor stranse de-a lungul timpului.

Ce inseamna evaluarea?

Evaluarea este o metoda structurata si sistematica de strangere a informatiilor privitoare la o situatie sau o circumstanta data, la o dificultate cu care se confrunta copilul si familia sa.

Evaluarea trebuie sa fie obiectiva, non-discriminatorie si trebuie sa ia in calcul valorile culturale specifice ale copilului si familiei. Mai mult, evaluarea trebuie sa aiba in vedere punctele tari si punctele slabe ale familiei.

Asadar, evaluarea trebuie sa includa urmatoarele elemente cheie:

a) Daca nevoile de baza ale copilului sunt satisfacute. De exemplu: hrana, locuinta, sanatate, educatie, ingrijire, dezvoltare emotionala, aptitudini sociale, siguranta si securitate etc.;

b) Daca nevoile particulare si specifice ale copilului sunt satisfacute. De exemplu cele datorate unei dizabilitati permanente sau temporare, unei boli cronice, unei traume familiale etc.;

c) Capacitatea si potentialul parintilor de a-si ingriji copilul si de a-i satisface nevoile;

d) Daca copilul este in situatie de risc - in special daca copilul este abuzat, fizic, sexual, emotional sau este neglijat;

e) Daca exista retele de sprijin in cadrul familiei extinse, comunitatii etc.

Evaluarea trebuie sa acopere toate aspectele vietii copilului: social; psihologic; medical; educational; juridic.

Se recomanda folosirea unui format pentru elaborarea evaluarii, bazat in mare parte pe ancheta sociala care este deja familiara asistentilor sociali de la nivel local. Un model este furnizat in Anexa A.

Evaluarea trebuie sa fie realizata in parteneriat cu copilul, parintii si familia acestuia, iar dorintele si sentimentele lor trebuie luate in calcul. Scopul evaluarii detaliata este de a se asigura ca interventia timpurie previne degenerarea situatiilor de risc intr-o criza sau destramare familiala.

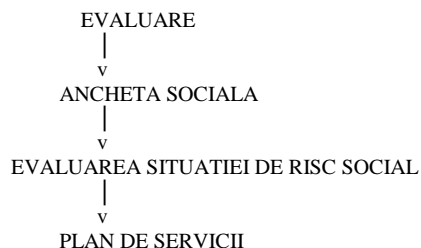
Evaluarea si actiunile recomandate trebuie sa fie inregistrate si pastrate in dosarul copilului, care trebuie tinut la loc sigur.

Daca rezultatul evaluarii arata ca nu exista o situatie de risc social si ca resursele comunitatii pot satisface nevoile copilului si familiei, atunci, cu acordul copilului/familiei, informatiile relevante ar trebui comunicate

serviciilor comunitare relevante (de exemplu primarie, medic de familie, scoala, biserica, politie) oferindu-se consilierea si sprijinul necesar.

SAU

Daca evaluarea are drept concluzie existenta unei situatii de risc social atunci asistentul social de la nivel local trebuie sa treaca la faza urmatoare a pregatirii unui plan de servicii, dupa cum este aratat in schema logica de mai jos.

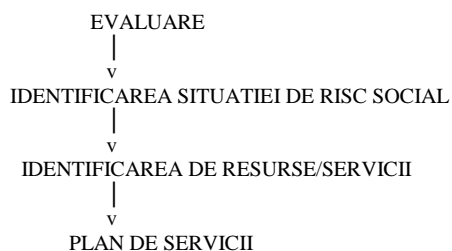

MESAJ CHEIE

Daca asistentul social de la nivel local suspecteaza sau identifica, in orice faza a implicarii sale, existenta unei situatii de abuz, neglijare sau exploatare, aceasta trebuie sa sesizeze de indata DGASPC in vederea luarii masurilor prevazute de lege.

IDENTIFICAREA RESURSELOR

Daca evaluarea a fost realizata si daca ea indica necesitatea intocmirii unui plan de servicii, pasul urmat este identificarea de resurse si servicii care sa poata ajuta copilul si familia pentru a indeplini obiectivele stabilite prin planul de servicii.

Asistentul social de la nivel local trebuie sa fie creativ in identificarea resurselor si serviciilor, si sa incerce sa gaseasca resursele si/sau serviciile adecvate situatiei copilului si familiei. Cu cat sunt mai adecvate, cu atat sunt sanse mai mari ca interventia sa aiba succes.

Elaborarea unui anuar de informatii privind resursele/serviciile

Elaborarea unui anuar de informatii privind resursele/serviciile este vitala pentru toti asistentii sociali de la nivel local. El ofera un punct de pornire valoros pentru identificarea masurilor care pot fi incluse intr-un plan de servicii.

Ce ar trebui sa includa anuarul? Informatii cu privire la:

Prestatii financiare:	
Venitul minim garantat conform Legii nr. 416/2001;	
Prestatii financiare exceptionale conform Legii nr. 272/2004;	
Alocatia de stat pentru copii conform Legii nr. 61/1993;	
Alocatia complementara conform OUG nr. 105/2003;	
Alocatia de sustinere pentru familia monoparentala conform OUG nr. 105/2003;	
Drepturi financiare pentru nevezatori conform OG nr. 2/2004;	
Alocatia pentru copiii nou nascuti conform Legii nr. 416/2001;	

Indemnizatia lunara de hrana cuvenita adultilor si copiilor infectati cu HIV sau bolnavi de SIDA conform Legii nr. 584/2002;	
Ajutorul pentru incalzirea locuintei conform OUG nr. 5/2003;	
Ajutoare financiare si de urgenta conform Legilor nr. 366/2001 si nr. 416/2001;	
Ajutor rambursabil pentru refugiatii conform OG nr. 102/2000; etc.	
Institutiile/organizatiile care pot oferi consiliere si sprijin:	
La nivel local:	La nivel judetean:
Scoala	DGASPC
Biserica	AJOFM
Primarie	DMSSF
Medic de familie	Inspectorat Scolar Judetean
Politie	Casa Judeteana de Asigurari de Sanatate
ONG-uri	Casa Judeteana de Pensii
Etc.	ONG-uri etc.
Servicii de protectie a copilului	
Centre de zi	
Centre de consiliere si sprijin pentru parinti	
Centre maternale	
Servicii de ingrijire a copilului etc.	
Servicii de educatie:	
Scoli/licee	
Transport scolar (autobuze)	
Clase de alfabetizare	
Mediatori scolari	
Cursuri de educatie parentala	
Educatie pentru adulti	
Servicii oferite de cercuri si cluburi pentru copii	
Formare/reconversie profesionala	
Servicii pentru copii inainte/dupa scoala etc.	
Servicii medicale:	
Medic de familie;	
Mediatori sanitari	
Spitale/clinici	
Planificare familiala;	
Servicii de monitorizarea a femeilor gravide	
Pregatirea pentru nasterea copilului etc.	
Servicii/informatii de natura juridica:	
Asistenta juridica	
Cabinete de avocatura	
Cabinete notariale	
Cabinete de executori judecatoresti	
Proceduri pentru stabilirea domiciliului/resedintei	
Proceduri pentru furnizarea utilitatilor (acces la gaz, electricitate)	
Proceduri pentru inregistrarea nasterii	
Proceduri pentru obtinerea actelor de identitate	
Servicii de reintegrare si supraveghere de pe langa instanta judecatoreasca etc.	
Servicii pentru copiii cu handicap	
Servicii de reabilitare/reintegrare/recuperare	
Centre de consiliere etc.	
Alte servicii	
Cantina sociala	
Adaposturi pentru victimele violentei domestice	
Grupuri de sprijin (Alcoolicii Anonimi, Asociatia parintilor cu copii cu	

dizabilitati, Asociatii profesori-parinti)
 Consiliere pentru violenta domestica
 Linii telefonice
 Consiliere premaritala pentru cuplurile tinere
 Birourile de consiliere pentru cetateni
 Agentia de dezvoltare regionala etc.

Anuarul de servicii trebuie sa acopere nu numai resursele si serviciile oferite de institutiile publice, ci si cele ale ONG-urilor si ale serviciilor private acolo unde acestea exista. Anuarul trebuie considerat ca o resursa "vie" care se dezvolta in timp, pe masura ce cunostintele si experienta se acumuleaza. DGASPC si birourile locale de consiliere pentru cetateni pot ajuta la obtinerea unor astfel de informatii.

Elaborarea Planului

Ordinul nr. 80/2004 al Secretarului de Stat al Autoritatii Nationale pentru Protectia Copilului si Adoptie ofera normele metodologice privind intocmirea planului de servicii si include urmatorul format pe care trebuie sa-l aiba planul de servicii.

Judetul

SERVICIUL PUBLIC DE ASISTENTA SOCIALA

sau

PRIMARIA

sau

ORGANISMUL PRIVAT AUTORIZAT

sau

SECTORUL

DIRECTIA GENERALA DE ASISTENTA SOCIALA SI PROTECTIA COPILULUI

PLAN DE SERVICII

Numele si prenumele copilului

CNP

Mama

Tata

Alt reprezentant legal al copilului

Domiciliul

Data intocmirii/revizuirii planului de servicii

Dosarul nr.

Motivul intocmirii/revizuirii planului de servicii

.....

Managerul de caz/Responsabilul de caz

.....

Membrii echipei si institutia din care provin

.....

.....

.....

.....

PRESTATII					
Tipul	Cuatumul	Autoritatea Locala	Data	Perioada	
		Responsabila	de incepere	de acordare	

SERVICII					
Tipul	Institutia responsabila	Obiective generale	Data de incepere	Perioada de desfasurare	Responsabil de caz/ persoana responsabila
Protectia copilului					
Educatie formala si informala/ nonformala					
Sanatate					
Reabilitare					
Altele					
INTERVENTII					
Tipul	Institutia responsabila	Obiective generale	Data de incepere	Perioada de desfasurare	Responsabil de caz/ persoana responsabila

Manager de caz,
Membrii echipei,
Sef serviciu,
Directorul institutiei responsabile,
(daca managerul de caz este din cadrul de la OPA)

Cine poate intocmi planul de servicii?

Ordinul 80/2004 stabileste normele metodologice privind intocmirea planului de servicii, institutiile responsabile pentru intocmirea acestuia si calificarea necesara pentru a actiona ca responsabil de caz.

SPAS desemneaza un responsabil de caz, cu precadere persoana cu atributii de asistenta sociala care a inceput instrumentarea cazului.

Persoana desemnata ca responsabil de caz trebuie sa indeplineasca conditiile de studii prevazute de standardele minime obligatorii privind managementul de caz in domeniul protectiei copilului.

Daca personalul SPAS de la nivelul municipiilor si oraselor sau persoanele cu atributii de asistenta sociala din aparatul propriu al consiliilor locale comunale nu indeplinesc conditiile de studii, atunci

DGASPC din judetul respectiv va desemna responsabili de caz din cadrul altor furnizori de servicii acreditate conform legii.

Este recomandat ca SPAS sa ia masuri pentru a se asigura ca planul de servicii este intocmit de responsabilul de caz desemnat pentru instrumentarea unui caz.

Pot exista o serie de metode pentru a realiza acest lucru, inclusiv prin:

1. Recrutarea de personal care indeplineste cerintele prevazute de standarde
2. Numirea unei persoane calificate care sa supervizeze personalul necalificat
3. Negocierea cu un alt SPAS care are personal calificat, pentru ca acestia sa preia responsabilitatea supervizarii cazurilor care necesita un plan de servicii
4. Negocierea cu DGASPC pentru a identifica un asistent social care sa preia responsabilitatea supervizarii planului de servicii completat de asistentii sociali de la nivel local.

In toate aceste situatii, persoana care accepta supervizarea va trebui sa lucreze alaturi de asistentul social de la nivel local pentru a se asigura ca procesele de evaluare si planificare de servicii sunt indeplinite in mod satisfactor.

MESAJ CHEIE

Elementele esentiale pentru elaborarea planului de servicii sunt:

- a) Sa fie fezabile, posibil de implementat
- b) Sa implice maximumul de institutii/organizatii locale care pot oferi ceva; nu doar consiliul local
- c) Sa fie intocmite in colaborare cu copilul si familia, astfel incat acestia sa fie responsabilizati in a lucra impreuna cu furnizorii de servicii.

Oferirea serviciilor

Serviciile ce vor fi oferite copilului si familiei acestuia vor fi cele agreate in cadrul planului de servicii. Munca asistentului social de la nivel local nu se incheie, in mod evident, cu finalizarea intocmirii planului de servicii. Trebuie intreprinse apoi demersuri pentru a se asigura ca familia beneficiaza de serviciile prevazute in planul de servicii si ca acestea sunt adecvate fata de obiectivele urmarite, adica efectele lor sunt cele vizate prin planul de servicii. Aceasta presupune ca asistentul social de la nivel local sa monitorizeze oferirea serviciilor si sa verifice rezultatele lor. Normele metodologice privind intocmirea planului de servicii cer de asemenea ca planul sa fie revizuit o data la trei luni. Scopul revizuirii este de a verifica daca resursele si serviciile oferite sunt in continuare adecvate nevoilor copilului/familiei - deoarece pot interveni schimbari atat in ceea ce priveste resursele/serviciile, cat si in ceea ce priveste nevoile copilului si familiei acestuia.

De asemenea prin revizuirea planului de servicii trebuie analizat daca obiectivul general de reducere si/sau eliminare a situatiei de risc a fost atins.

Bunele practici cer implicarea copilului si familiei in procesul de revizuire a planului de servicii.

Referirea cazului catre DGASPC

Este important pentru asistentii sociali de la nivel local si cei de la DGASPC sa stie foarte clar cine are responsabilitatea primara pentru protectia si bunastarea copilului. Daca responsabilitatile nu sunt clare, informatii vitale se pot pierde, iar procesul de luare a deciziei poate fi viciat. O data ce DGASPC a preluat responsabilitatea pentru caz, asistentul social de la nivel local trebuie sa coopereze direct cu asistentul social de la DGASPC. Aceasta inseamna comunicarea de catre asistentul social de la

nivel local a tuturor informatiilor referitoare la evaluare si planul de servicii.

MESAJ CHEIE

Planul de servicii trebuie intocmit pentru toate cazurile care implica o situatie de risc social si necesita o interventie pentru a preveni separarea copiilor de parintii lor. Planul trebuie sa se bazeze pe o evaluare completa si sa echilibreze resursele/serviciile cu nevoile identificate ale copilului/familiei.

COLABORAREA CU ALTE INSTITUTII/ORGANIZATII

Asistentii sociali de la nivel local care lucreaza cu copiii si familiile acestora au adesea nevoie sa colaboreze cu alte institutii/organizatii pentru realizarea obiectivului de reducere/eliminarea a situatiei de risc. In consecinta este vital ca asistentii sociali de la nivel local sa faca tot ce se poate pentru a se asigura ca detin toate informatiile cu privire la ce pot face alte institutii/organizatii si la modul in care ele pot ajuta copiii si familiile. Acesta este in mod clar un proces in doua sensuri, si este important ca alte institutii/organizatii care lucreaza cu copiii si familiile sa preia responsabilitatea pentru transmiterea informatiilor asistentilor sociali de la nivel local.

Colaborarea cu DGASPC

DGASPC este institutia care lucreaza in principal cu copiii separati de parintii sai pentru care trebuie sa se ia sau s-a luat o masura de protectie speciala, iar serviciile publice de asistenta sociala lucreaza cu copiii expusi riscului de separare de parintii lor. In consecinta este vital ca asistentii sociali de la nivel local sa aiba o relatie de lucru constructiva si cat mai stransa cu cei de la nivel judetean. Cunoasterea reciproca este esentiala, precum si contactul personal. Acestea sunt deosebit de importante atunci cand este vorba de informatii/probleme sensibile. DGASPC ofera numeroase servicii care sunt relevante pentru prevenire si care pot fi introduse in planul de servicii.

Exemple de servicii oferite de DGASPC

Evaluare complexa

Centre de zi

Centre de recuperare/reabilitare

Centre de consiliere

Asistentii sociali de la nivel local trebuie sa se asigure ca stiu care este structura organizatorica a DGASPC, care sunt serviciile oferite de aceasta si cum le pot accesa si care sunt asistentii sociali desemnati sa lucreze cu cei de la nivel local.

Deoarece DGASPC are ca arie de acoperire intregul judet si trebuie sa lucreze cu toate consiliile locale, este mai eficient daca aceasta preia responsabilitatea primara pentru contactul si legatura cu asistentii sociali de la nivel local. Unele moduri de a realiza acest lucru ar fi prin:

a) Organizarea de intalniri periodice intre angajatii DGASPC si asistentii sociali de la nivel local

b) Furnizarea de informatii cu privire la activitatea DGASPC si planurile de viitor

c) Punerea la dispozitia asistentilor sociali de la nivel local a detaliilor cu privire la organizarea DGASPC (organigrama, persoane de contact etc.)

d) Implicarea Consiliilor locale in elaborarea Strategiilor judetene si in fundamentarea unor proiecte de interes judetean

e) Crearea de servicii sociale in parteneriat cu unul sau mai multe Consilii Locale

Deoarece DGASPC are experienta in oferirea serviciilor catre copii si familiile acestora, in rezolvarea situatiilor complexe, in accesarea de

fonduri etc., ea poate oferi sprijin asistentilor sociali de la nivel local. Unele moduri de a realiza acest lucru ar fi prin:

- a) Oferirea de sprijin pentru asistentii sociali de la nivel local in raport cu activitatea lor (fie cand lucreaza individual cu copiii si familiile acestora, fie cand pentru dezvoltarea comunitatii)
- b) Asistenta in scrierea de proiecte si alte initiative (de ex. strategie, finantare, colaborare cu alte organizatii etc.)
- c) Facilitarea muncii in comun intre consiliile locale/asistentii sociali de la nivel local: este posibil ca un consiliu sa nu-si poata permite un centru de zi, dar mai multe consilii impreuna ar putea.
- d) Asistenta privind initiativele de formare a personalului
- e) Sprijinirea iniciativelor pentru colectarea si diseminarea informatiilor cu privire la cerere, nevoi, tendinte, resurse etc.

Aceasta activitate ar fi mult usurata daca DGASPC desemneaza o persoana care sa preia responsabilitatea pentru mentinerea legaturii cu consiliile locale:

- a) printr-un sistem zonal unde personalul DGASPC lucreaza cu anumite zone din judet sau grupari de consilii locale
- b) prin crearea unui compartiment responsabil de coordonarea si sprijinirea activitatii autoritatilor administratiei publice locale din judet in domeniul asistentei sociale si protectiei copilului

Ambele abordari vor avea dublul avantaj de a ajuta asistentii sociali de la nivel local sa munceasca mai bine, mentinand in acelasi timp DGASPC la curent cu nivelul si tipul problemelor care apar si care pot deveni responsabilitatea DGASPC.

MESAJ CHEIE

Exista multe moduri in care DGASPC poate sprijini Consiliile Locale in ajutorarea copiilor si familiilor acestora. Este in interesul tuturor celor implicati - in special al copilului si familiei - ca DGASPC sa ofere maximum de sprijin posibil.

Asistentii sociali de la nivel local pot sa asigure o relatie puternica si constructiva cu DGASPC prin a tine institutia judeteana informata cu privire la activitatea lor si daca lucreaza pe cazuri care ar putea necesita interventia DGASPC. In plus, profesionistii care lucreaza la nivel local vor avea acces la informatii considerabile pe care personalul DGASPC poate sa nu le aiba. Este important ca acest lucru sa fie impartasit cu personalul DGASPC acolo unde este relevant: de ex. in cazuri de abuz sau neglijare sau atunci cand un copil este reintegrat sau aflat in plasament in unitatea lor administrativ teritoriala (plasament familial, asistenta maternala).

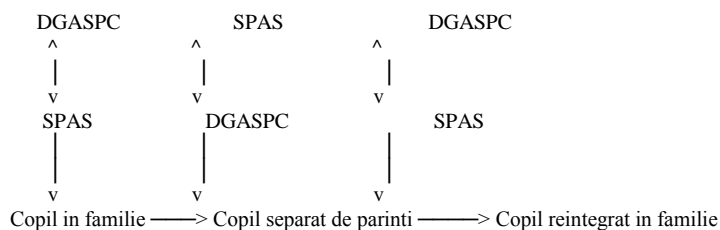
In timp ce o parte din cazuri vor ramane doar in responsabilitatea consiliilor locale - a asistentilor sociali de la nivel local, este probabil sa existe un numar de cazuri care vor fi preluate de DGASPC si in acest caz este in avantajul tuturor celor implicati ca DGASPC si asistentul social de la nivel local sa lucreze impreuna. Astfel de cazuri sunt:

- a) Cele care implica o complexitate mai mare, unde experienta/cunostintele DGASPC ar putea fi valoroase
- b) Cele care implica o suspiciune de abuz/neglijare care nu fusese initial la un nivel care sa necesite o sesizare imediata a DGASPC
- c) Cand evaluarea (de pilda de abuz) necesita o abordare comuna
- d) Cand este necesara accesarea unor servicii de interes judetean (de ex. servicii specializate).
- e) Copiii reintegrati in familie;
- f) Cand este un pericol de neindeplinire a obiectivelor planului de servicii, necesitand preluarea raspunderii de catre DGASPC;
- g) Cand copilul se afla in plasament in unitatea lor administrativ-teritoriala, daca asistentul maternal/familia extinsa beneficiaza de sprijinul serviciilor locale.

In concluzie, SPAS trebuie sa transmita catre DGASPC toate informatiile pe care le detine despre comunitatea sa (copii care trebuie sa fie protejati in afara familiei, potentiali asistenti maternali, familii/persoane potential adoptatoare, copii aflati in plasament la familia extinsa sau in asistenta maternală, parinti ai caror copii se afla in plasament in afara familiei, copii reintegrati in familie, copii care au savarsit fapte penale si nu raspund penal) si sa ofere sprijin asistentilor sociali de la DGASPC in efectuarea vizitelor in teren. La randul sau, DGASPC coordoneaza metodologic activitatea SPAS-urilor, punandu-le la dispozitie acestora metodologii de lucru, ghiduri, instrumente, acordandu-le sprijin in scrierea de proiecte, in infiintarea de noi servicii sau in imbunatatirea activitatii serviciilor deja existente etc. Totodata, DGASPC trebuie sa transmita toate informatiile necesare SPAS-urilor referitor la comunitatile lor, la copiii si familiile din unitatea lor administrativ teritoriala.

Transmiterea informatiilor este esentiala pentru buna colaborare intre cele 2 nivele de interventie. O situatie in care este absolut necesara informarea permanenta intre SPAS si DGASPC este cea in care copilul este separat de parintii sai si este in interesul sau superior mentinerea relatiilor personale cu parintii sau cu alte persoane cu care a dezvoltat relatii de atasament. In aceasta situatie, ambele institutii trebuie sa aiba o abordare activa si sa gaseasca cele mai bune solutii pentru mentinerea fara intrerupere a relatiilor personale intre copil si parinti - vizite ale copilului la domiciliul parintilor, vizite ale parintilor la domiciliul copilului, telefoane, scrisori, intalniri, transmiterea de informatii. Buna colaborare intre SPAS si DGASPC pe perioada masurii de protectie reprezinta premisa pentru o reintegrare la momentul oportun si de succes a copilului in familie, SPAS preluandu-si rolul de monitorizare si suport treptat fara a fi inregistrate disfunctionalitati.

Sprijinul acordat copiilor si parintilor acestora trebuie sa ia forma unui continuum de servicii, responsabilul principal fiind diferit de la o etapa la alta:

MESAJ CHEIE

Consiliile Locale trebuie sa lucreze in mod constructiv cu DGASPC si sa ii sprijine pe asistentii sociali de la nivel judetean prin furnizarea de informatii locale si facilitarea de legaturi.

In colaborarea cu DGASPC, consiliul local trebuie sa ia in considerare atat lucrul cu cazurile individuale, cat si modul in care serviciul judetean poate oferi asistenta in domeniul dezvoltarii comunitare. In mod concret, acest lucru se poate realiza prin desemnarea de catre DGASPC a unui reprezentant care sa fie membru in structura comunitara consultativa.

Granita dintre responsabilitatea locala si cea judeteana trebuie sa fie vazuta ca fiind una flexibila si permeabila, in care rolul fiecaruia este complementar. Obiectivul comun este protectia si bunastarea copiilor si in mod specific prevenirea abuzului si a separarii copilului de parinti. Munca impreuna este o premisa a bunei practici.

MESAJ CHEIE

Consiliile locale si serviciile DGASPC trebuie sa incerce in permanenta sa coopereze in asigurarea sprijinului si protectiei copiilor si familiilor acestora.

Colaborarea cu organizatii locale

Exista cazuri in care nu este necesara intocmirea planului de servicii, fiind suficienta interventia asistentului social de la nivel local, dar cel mai adesea este necesara intocmirea planului de servicii, care necesita implicarea altor organisme locale si resurse comunitare. In aceasta situatie, este important ca relatiile intre organizatiile locale si comunitate sa fie mentinute si dezvoltate. Aceasta este responsabilitatea consiliului local.

Legea nr. 272/2004 stabileste o modalitate de a realiza acest lucru prin constituirea de structuri comunitare consultative (Art. 103) care sa cuprinda reprezentanti ai oamenilor de afaceri locali, preoti, profesori, doctori, consilieri locali si ofiteri de politie, precum si alti reprezentanti ai comunitatii care pot fi implicati. Rolul structurii comunitare este atat de a rezolva cazuri concrete cat si de a satisface nevoile generale ale comunitatii respective.

Dezvoltarea unei structurii comunitare consultative poate avea numeroase beneficii:

- a) Prin oferirea de sfaturi si sprijin pentru cazuri individuale;
- b) Prin facilitarea "deschiderii usilor" catre alte servicii si resurse;
- c) Prin rolul lor de ambasadori, creand un canal de comunicare cu comunitatea.

Dezvoltarea resurselor comunitare pentru ca mai multe familii sa poata primi sprijinul de care au nevoie din partea comunitatii locale trebuie sa fie obiectivul pe termen lung pentru ameliorarea situatiei copiilor al structurilor comunitare consultative. Exista mult mai multe sanse de a realiza acest lucru daca el este perceput ca un obiectiv comun al comunitatii, cu implicarea mai multor actori comunitari.

Sugestii privind resursele comunitare care pot fi dezvoltate

Centre de zi
Cantine sociale
Grupuri de sprijin (de pilda pentru parinti tineri, pentru parintii copiilor cu dizabilitati)
Asociatii parinti-profesori

MESAJ CHEIE

Capacitatea consiliilor locale de a sprijini si asista copiii si familiile acestora este marita de sprijinul si asistenta organizatiilor comunitare. Acest lucru trebuie dezvoltat printr-o colaborare permanenta.

RESPONSABILITATI SPECIFICE PREVAZUTE DE LEGEA 272/2004

INTERVENTIE IN CAZ DE:	CINE FACE?	CE FACE? lege	Articol
	Unitate medicala	Sesizeaza DGASPC (24 h)	11.1
	Organe de politie	Desemneaza persoanele responsabile cu demersurile	9.2

		in vederea stabilirii identitatii	
ABANDON/			
PARASIRE	SPAS nasterii	Realizeaza demersurile pentru inregistrarea	12.1
	DGASPC	Semneaza procesul verbal de constatare a parasirii copilului in 5 zile de la sesizare	11.2
	Ministerul Educatiei si Cercetarii (MEdC)	la masuri active de acordare de servicii sociale	48.1.f
ABANDON SCOLAR	MEdC	Organizeaza cursuri speciale	48.1.d
	SPAS	la masuri in vederea reintegrarii scolare daca copii se sustrag procesului de invatamant	87.3
	Cadre didactice	Au obligatia sa sesizeze SPAS si DGASPC	48.4
	Angajatii institutiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intra in contact cu copilul si au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente	Sesizeaza de urgenta DGASPC suspiciunile de abuz	85.3
ABUZ	Orice persoana care, prin natura profesiei sau ocupatiei sale, lucreaza direct cu un copil si are suspiciuni in legatura cu existenta unei situatii de abuz sau de neglijare a acestuia	Sesizeaza SPAS sau DGASPC in a carei raza teritoriala a fost identificat cazul respectiv	91.1
	DGASPC	Verifica si solutioneaza toate sesizarile privind cazurile de abuz si neglijare	92.a
	DGASPC	Asigura prestarea serviciilor specializate pentru nevoile copiilor victime ale abuzului sau neglijarii si ale familiilor acestora	92.b
	Reprezentanti DGASPC	Au drept de acces, pentru verificarea situatiilor de abuz, in sediile persoanelor juridice, precum si la domiciliul persoanelor fizice care au in ingrijire sau asigura protectia unui copil	93
	Cadre didactice	Au obligatia de a semnala SPAS sau DGASPC cazurile de rele tratamente, abuzuri sau de neglijare a copilului	48.4
	Politie	Este obligata sa sprijine reprezentantii DGASPC pentru verificarea situatiilor privind cazurile de abuz	93
ADOPTIE	Parinti decazuti din drepturi	Au dreptul de a consimti la adoptia copilului	62.3

ASCULTAREA PARINTILOR	Instanta judecatoreasca	Hotaraste cu privire la exercitarea drepturilor parintesti, in caz de neintelegeri, dupa ascultarea ambilor parinti	31.2
	SPAS	Urmareste evolutia dezvoltarii copilului, precum si modul in care parintii isi exercita drepturile si isi indeplinesc obligatiile, la incetarea masurilor de protectie	70
	Asistent maternal	Exercita drepturile si obligatiile parintesti cu privire la persoana copilului pentru copilul pentru care s-a stabilit plasamentul in regim de urgenta	64.3
DREPTURI SI OBLIGATII	Presedinte Consiliu Judetean/Primar sector Municipiului Bucuresti	Se exercita de catre presedintele consiliului judetean/primarul sectorului Municipiului Bucuresti in situatia stabilirii plasamentului de catre instanta	88.1
PARINTESTI	Instanta judecatoreasca	Solutioneaza neintelegerile intre parinti cu privire la exercitarea drepturilor si indeplinirea obligatiilor	31.3
	Instanta judecatoreasca	Este singura autoritate competenta sa se pronunte cu privire la: - persoana care exercita drepturile si indeplineste obligatiile parintesti; - modalitatile in care se exercita drepturile si se indeplinesc obligatiile parintesti; - decaderea din drepturile parintesti; - redarea exercitiului drepturilor parintesti.	38
	Medic sef de sectie si medicul care a asistat sau a constatat nasterea	Intocmeste in 24 h certificatul medical constatator al nasterii de medicul	10.1
	Medic de familie sanitare	Intocmeste certificatului medical constatator al nasterii pentru copilul nascut in afara unitatii sanitare	10.3
	DGASPC	Asigura consilierea si sprijinirea mamei in vederea realizarii demersurilor legate de intocmirea actului de nastere	11.4
INREGISTRARE A NASTERII	DGASPC	Transmite SPAS dosarul in vederea inregistrarii nasterii	11.5
	Politie	Este obligata sa intreprinda verificari specifice privind identitatea mamei si sa comunice rezultatul acestor verificari in termen de 30 zile	11.3
	Politie	Semneaza procesul verbal de constatare a parasirii copilului	11.2

	SPAS	Are obligatia de a obtine dispozitia de stabilire a numelui si prenumelui copilului in 5 zile	11.6
	SPAS	Transmite DGASPC actul de inregistrare a nasterii copilului	11.7
	SPAS	Realizeaza demersurile pentru inregistrarea nasterii pentru copilul gasit, parasit	12
DEPLASAREA COPIILOR IN TARA SI STRAINATATE	Parintii	Isi dau acordul pentru deplasarea copiilor in tara si in strainatate	18.2
DECADEREA PARINTILOR DIN EXERCITIUL DREPTURILOR PARINTESTI	DGASPC	Sesizeaza instanta judecatoreasca in situatia in care considera ca sunt intrunite conditiile pentru decaderea, totala sau partiala, a parintilor din exercitiul drepturilor parintesti	36.3
	CPC	Stabileste masura de protectie speciala cand exista acordul parintilor	61.1
	Instanta judecatoreasca	Stabileste masura de protectie speciala cand nu exista acordul parintilor	61.2
	DGASPC	Solicita instantei judecatoresti stabilirea masurii plasamentului	61.2
	Directorul DGASPC	Stabileste plasament in regim de urgenta	65.1
	DGASPC	Sesizeaza instanta judecatoreasca in termen de 48 ore de la stabilirea plasamentului in regim de urgenta de catre directorul DGASPC	66.1
	DGASPC	Verifica trimestrial imprejurarile care au stat la baza stabilirii masurilor de protectie speciala	68.1
	DGASPC	Sesizeaza CPC sau dupa caz instanta judecatoreasca, daca imprejurarile care au stat la baza stabilirii masurii de protectie s-au schimbat	68.2
	DGASPC	Urmareste modul in care sunt puse in aplicare masurile de protectie speciala, dezvoltarea si ingrijirea copilului pe perioada aplicarii masurii	69.1
MASURI DE PROTECTIE SPECIALA	DGASPC	Desemneaza persoana pentru asistarea copilului refugiat	73.3
	DGASPC	Sustine interesele copilului refugiat fara parinti	73.1

	DGASPC	Gestioneaza cheltuielile pentru plata salariilor si a indemnizatiilor asistentilor maternali si cele legate de aplicarea prevederilor Legii nr. 326/2003	120
	DGASPC	Intocmeste si prezinta instantei judecatoresti raportul referitor la copil, in toate cazurile care privesc aplicarea legii nr. 272/2004	130.1
	DGASPC	Are obligatia de a intocmi planul individualizat de protectie	54.1
	Instanta judecatoreasca	Stabileste masurile de protectie speciala in situatia in care copilul care a implinit 14 ani refuza sa-si dea consimtamentul	53.3
	Instanta judecatoreasca	Stabileste masura plasamentului la cererea DGASPC si in situatia in care nu exista acordul parintilor	61.2
	Instanta judecatoreasca	Stabileste quantumul contributiei lunare a parintilor la intretinerea copiilor in situatia in care s-a stabilit o masura de protectie speciala pentru copil	63
	Instanta judecatoreasca	Decide cu privire la mentinerea sau inlocuirea plasamentului in regim de urgenta si cu privire la exercitarea drepturilor parintesti	64.3
	Instanta judecatoreasca	Dispune masura supravegherii specializate	67.2
	Instanta judecatoreasca	Decide modificarea sau incetarea masurii de protectie speciala daca imprejurarile s-au modificat	68.2
	Instanta judecatoreasca	Poate limita relatiile copilului cu bunicii, fratii si surorile, sau cu alte persoane alaturi de care copilul s-a bucurat de viata de familie, daca exista motive temeinice	14.3
RELATII PERSONALE COPII			
	Instanta judecatoreasca	Poate limita exercitarea dreptului de a mentine relatii personale si contacte directe cu ambii parinti	16.2
LICENTA DE FUNCTIONARE	ANPDC	Acorda licenta de functionare pe baza indeplinirii standardelor minime obligatorii	115
INSPECTIE	ANPDC	Efectueaza inspectia si urmareste modul in care autoritatile publice sau OPA respecta standardele	116
NEGLIJARE	Cadrelle didactice SPAS sau DGASPC	Au obligatia semnalarii cazurilor de neglijare	48.4

	Primar	Se aproba prin dispozitia primarului	35.3
PLANUL DE SERVICII	DGASPC sector Municipiul Bucuresti	La nivelul Municipiului Bucuresti se realizeaza de catre DGASPC	35.2
	SPAS	Intocmeste si aplica planul de servicii	35.1
PLAN INDIVIDUALIZAT DE PROTECTIE	DGASPC	Are obligatia intocmirii planului individualizat	54.1
SUPRAVEGHERE SPECIALIZATA	Comisia pentru protectia copilului (CPC)	Dispune masura supravegherii specializate, daca exista acordul parintilor	67.2
	Instanta judecatoreasca	Dispune masura supravegherii specializate, daca nu exista acordul parintilor	67.2
TELEFONUL COPILULUI	DGASPC neglijare	Infiinteaza in mod obligatoriu telefonul copilului pentru semnalarea cazurilor de abuz si	91.2
TUTELA	DGASPC tutore	Evalueaza persoana sau familia care urmeaza a fi	41.2
	Instanta judecatoreasca	Instituie tutela si	40.1, 40.2 si 42.1

MESAJ CHEIE

Legea 272/2004 prevede responsabilitati specifice pentru toate institutiile care intra in contact cu copilul.

Concluzii

Legea 272/2004 atribuie consiliilor locale un rol primordial in domeniul prevenirii separarii copilului de parintii lor. Ele detin responsabilitatea principala pentru prevenire si, alaturi de alte institutii, au responsabilitatea de a sesiza DGASPC daca exista situatii de risc social. Sprijinirea familiilor pentru a oferi o ingrijire de calitate pentru copiii lor este o activitate de importanta deosebita si este important sa fie recunoscuta de toti cei implicati pentru a i se acorda prioritatea necesara.

ANEXE

A. Ancheta Sociala

Persoana care completeaza ancheta sociala	
Nume	
Functia	

Institutia			
Data intocmirii			
Sursa sesizarii			
Alte surse de informare (materiale accesate, cine a fost intalnit si cand)			
Detalii privind copilul			
Nume			
Data nasterii			
Locul nasterii			
Adresa de domiciliu			
Adresa de rezidenta			
Religie			
Origine etnica			
Parinti			
Mama	Tatal		
Nume	Nume		
Adresa de domiciliu	Adresa de domiciliu		
Adresa de rezidenta	Adresa de rezidenta		
Data nasterii	Data nasterii		
Locul nasterii	Locul nasterii		
Religie	Religie		
Origine etnica	Origine etnica		
Ocupatia	Ocupatia		
Locul de munca	Locul de munca		
Alti membri ai familiei (frati, surori, alte persoane care locuiesc cu copilul)			
	Nume	Relatia fata de copil	Data nasterii
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
Situatia economico-sociala a familiei			
Climatul familial			

Reteaua sociala/legatura cu comunitatea					
Situatia economica (venit etc.)					
Educatia copilului/copiilor					
Locuinta (conditii sanitare, mobila, utilitati etc.)					
Satisfacerea nevoilor medicale					
Istoric familial relevant					
Descriere problemei/problemelor copilului/familiei					
Prezentarea situatiilor/evenimentelor					
Identificarea nevoilor					
Sumar al concluziilor asistentului social					
Recomandarile asistentului social					
Semnatura asistentului social	Data				
Semnatura sefului de serviciu	Data				

B. Surse de informatii aditionale

Site-uri internet		
Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului	www.copii.ro	
Proiectul Phare pentru Drepturile Copilului (Drepturile copiilor sunt lege!)	www.drepturilecopiilor.ro	
Programul Phare "Copiii mai intai"	www.childrenfirst.ro	
Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei	www.mmssf.ro	
Ministerul Educatiei si Cercetarii	www.edu.ro	
Ministerul Sanatatii	www.ms.ro	

Autoritatea Nationala pentru Persoane cu Handicap	www.anph.ro
Agentia Nationala pentru Protectia Familiei	www.anpf.ro
Ministerul Administratiei si Internelor	www.mai.gov.ro
UNICEF	http://www.unicef.org/romania/activities.html
Asociatia Nationala a Birourilor de Consiliere pentru Cetateni	www.robcc.ro
Programul de dezvoltare institutionala a serviciilor sociale din Romania	http://users.skynet.be/skv53820/RO/index1.htm